

Randzone-adgang kan give EU-problemer

Til medlemmerne af Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Hermed tillader jeg mig at sende en kommentar.

Fødevareminister Mette Gjerskov skriver i sit forslag til Lov om ændring af lov om randzoner (Lovforslag nr. L 145), at "lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter". Dette kan ikke være rigtigt. Hvis randzoner i op til ti meters bredde langs alle vandløb og søer større end 100 kvadratmeter i landzone åbnes for offentligheden, kommer Danmark i konflikt med EU, hvad angår overholdelsen af EU's biodiversitets-bevarende lovgivning om Natura 2000-områder. Isæri den del af dem, der er udlagt til beskyttelse af fugle med tilknytning til det ferske vand, vil offentlighedens adgang gøre det endnu sværere at sikre den uforstyrrelse, EU-lovgivningen kræver.

Der er herhjemme etableret 113 specielle beskyttelsesområder (Special Protection Areas) for fugle i henhold til fugledirektivet fra 1979 og 254 tilsvarende områder (Special Areas of Conservation) for naturtyper, fauna (minus fugle) og flora i henhold til habitatdirektivet fra 1992. Totalt dækkede i 2010 godt 8 pct. af landarealet og godt 12 pct. af søterritoriet (hvortil nylig er kommet nye, marine SAC'er). Miljøministeriet har i sin naturplanlægning bundtet områdersammen (formentlig som følge af overlappning og naboskab) til 246 Natura 2000-områder, hvis beskyttelse der netop er lagt endelige, individuelle planer for. Miljøminister Ida Auken sagde ved sin præsentation af planerne i december i fjor, at de "fra i dag skal stoppe presset på den særlig vigtige natur".

Alle planer eller projekter, der kan påvirke et Natura 2000-område væsentlig, skal have denne virkning vurderet under hensyntagen til lokalitetens bevaringsmålsætning. Dette fremgår af habitatdirektivets artikel 6, stykke 3, der også gælder for fugleområderne (SPA'er). Der er ingen tvivl om, at fødevareministerens adgangsforslag er en plan eller et projekt i denne sammenhæng (se EU-Domstolens såkaldte "muslingedømme" fra 2004, C-127/02), og at virkningen skal vurderes.

Da randzonen udlægger randzoner langs alle vandløb og søer større end 100 kvadratmeter i landzone, og da offentlig adgang tænkes givet til dem alle, kan teoretisk ethvert Natura 2000-område, der i kraft af vandløb eller søer kandidere til at få randzoner, tænkes påvirket væsentligt. Den blotte mulighed eller risiko for negativ påvirkning udløser automatisk i hvert enkelt tilfælde en vurdering i lyset af den bedste videnskabelige indsigt på feltet ("muslingedømmen"). Projektet kan kun fremmes af de nationale myndigheder, hvis vurderingen fjerner al videnskabelig tvivl om, at det er uskadeligt. Bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser åbner nye muligheder, men det er der vel næppe tale om her.

Hvad det drejer sig om i praksis, kan anskueliggøres med et kig på fugleområderne, der også er de mest udsatte i den aktuelle sammenhæng, fordi fugles flugtberedskab kan udløses af en enkelt eller få personer for ikke at tale om en hund, løse eller i snor. SPA'ernes bevaringsmålsætning er 1) At sjældne og truede arter på en særlig liste "kan overleve og formere sig" – en sikring, som er betinget af uforstyrrelse. Samt at sikre, at regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter (mindst et halvt hundrede som grågåse, gråand, bluishøne og vibbe) kan yngle, raste og overvintre – også uforstyrret. (fugledirektivets Artikel 4, stykke 1 og 2). Og 2) At undgå i kraft af passende foranstaltninger, at SPA'erne forringes, og at de to kategorier af arter, nævnt under 1), forstyrres, så det pågældende område ikke kan opfylde sin funktion i EU-netværket af SPA'er (habitatdirektivets Artikel 6, stykke 2 og EU-Domstolens kendelse C-304/05, præmisserne 92-93). Den nationale lovgivning skal klart

og utvetydigtbinde myndighederne til at sikre alle aspekter af den beskrevne beskyttelse. Danmark har fået tre påmindelser fra EU-Kommissionen om forsømmelser i den sammenhæng, senest i form af en begrundet udtalelse, som er sidste advarsel, før der rejses sag om traktatbrud.

Fugledirektivet påpeger vigtigheden af at beskytte vådområder, især dem af international betydning. Det har Danmark tolket sådan, at næsten tre fjerdedele af SPA-området har sigte på vandfugle med tilknytning til hav, kyster og ferske vådområder. Randzoner omkring søer og langs vandløb i SPA'er af især den sidste slags vil med offentlig adgang føre fodgængere og hunde i snor lige ind i miljøet af eksempelvis bred, sump og vand, som betinger forekomsten af specielt beskyttede fugle. I en sø på 100 kvadratmeter eller flere gange større forsvinder alle fugle ved synet af en person på bredden. Til grund for Miljøministeriets 246 naturplaner ligger såkaldte basisanalyser, som viser, at den fredelige færdsel af gående uden for vej og sti yder sit bidrag til disse års tab af biodiversitet i SPA-områderne, som etableringen af dem var tænkt at skulle forhindre.

Publikum kommer for tæt på.

Kaj Robert Svendsen
Skovvejen 41
4050 Skibby

Tlf. 47520836
e-mail: kajrobert@svendsen.mail.dk

d. 22. april 2012